IV

SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU MŁODZIEŻY POLSKIEJ ŻEŃSKIEJ W TARNOWIE

ZA ROK

1928.

TARNÓW 1929.
NAKŁADEM ZWIĄZKU P. M. Ż. — Z DRUKARNI J. PISZA W TARNOWIE.

IV

SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU
MŁODZIEŻY POLSKIEJ ŻEŃSKIEJ
W TARNOWIE

ZA ROK

1928.

TARNÓW 1929.
NAKŁADEM ZWIĄZKU P. M. Ż. — Z DRUKARNI J. PISZA W TARNOWIE.

B J
G

RYS HISTORYCZNY.

Czwarty rok dobiegł końca w dniu 31 grudnia 1928 r., gdy w łonie Sodalicji naucz. Ziemi tarnowskiej, będącej wówczas pod kierownictwem Moderatora Najprzew. Ks. Prałata Mazura, wyłoniła się myśl szlachetna pracy nad młodzieżą pozaszkolną.

Po przeprowadzeniu różnych badań, okazało się, że istnieją Stowarzyszenia Młodz. Pols. Żeń. w liczbie około 15 w całej diecezji.

Zwrócono się więc do nich z pierwszą odezwą, urządzono pierwszy Zjazd w Szynwałdzie w r. 1925, gdzie praca bardzo prawidłowo była prowadzona, dzięki WW. SS. Służebniczkom N. M. P.

W r. 1925 powstaje szereg nowych Stowarzyszeń, tak, że Sprawozdanie roczne podaje ich 41. — W roku 1926 sprawozdanie roczne zamykamy cyfrą 51 czynnych Stowarzyszeń. — Rok 1927 niemniej pomyślny dla rozwoju Organizacji, która liczy już 65 Stowarzyszeń, a obecne sprawozdanie podaje nam dane z 79 Stowarzyszeń, liczących łącznie 2734 członków, oraz 12 Stowarzyszeń kandydujących.

W roku 1926 dnia 7 lipca zwołuje się I. Zjazd delegowanych do Tarnowa i tu po raz pierwszy dokonuje się wyboru członków Rady Związkowej, a ta na pierwszem zebraniu wybiera Prezesem Przew. Ks. Prałata Dra Lubelskiego, zaś Zarząd Związku oddaje w ręce p. Wandy Fuxówny i M. Klary Zakrzewskiej, Urszulanki.

Wybory powyższe zostają w pełni akceptowane przez JE. Najprzew. Ks. Biskupa Dra Leona Wałęgę.

Odtąd rok rocznie Zjazd delegowanych ustala skład członków do Rady Związkowej.

RADA ZWIĄZKOWA.

W roku sprawozdawczym odbyły się wybory członków do Rady Związkowej na III. Zjeździe delegowanych. Na pierwszem posiedzeniu nowo wybranej Rady dnia 15 listopada, uprasza się na Prezesa na rok trzeci Ks. Dra Lubelskiego.

Na Wiceprezeskę uproszono p. radczynię Czaplińską, a na Sekretarkę p. Szczygłównę, nauczycielkę i kierowniczkę St. M. P. Ż. z Nieczajnej.

Zarząd Związku został nadal oddany w ręce p. Fuxówny Wandy, jako sekretarki generalnej i M. Klary Zakrzeskiej, jako dyrektorki biura.

Członkami Rady Związkowej na mocy wyborów, przeprowadzonych na III. Zjeździe delegowanych, są:

Przew. Ks. Rogóż, S. Serafina Służebniczka N. M. P., naucz. i kierow. S. M. P. Ż. w Gumniskach, S. Baltazara Służebniczka K. K. P. Kierowniczki S. M. P. Ż. w Zagorzycach, S. Januarja Dominikanka, kierown. S. M. P. Ż. w Białej Niżnej, p. Śmiałowska, ziemianka ze Słupca, p. Olszewska, ziemianka i kierow. S. M. P. Ż. w Gromniku, p. M. Fuxówna, nauczycielka z Wojnicza, p. dyrektorka Studnicka, kierow. S. M. P. Ż. w Grybowie, p. Kutówna, prezeska S. M. P. Ż. w Woli Rzędzińskiej, p. Fr. Jaworska, druchna ze S. M. P. Ż. w Tarnowie.

Rada Związkowa odbyła dwa posiedzenia: pierwsze 20 kwietnia, na którem omówiła szczegółowy program prac letnich, Zjazdów okręgowych, wycieczek, pielgrzymek i Zjazd delegowanych. — Na drugiem posiedzeniu w dniu 15 listopada rozpatrzono wykonane prace i omówiono plan prac zimowych w myśl rezolucji Zjazdu, a głównie kursa zawodowe, zjazdy Zarządów, sprawę bibljotek i oświaty drogą pism organizacyjnych.

Ponadto w myśl regulaminu, ułożonego dla Zarządu, odbyto szereg konferencyj, na których Przew. Ks. Prezes R. Z., oraz inni członkowie R. Z. przychodzili z wydatną pomocą i w wielu trudnościach, dzięki wpływom ich, zdołał Zarząd spełnić swoje zadanie.

Na Zjazdach okręgowych, przy Zjeździe delegowanych i przy otwieraniu nowych Stowarzyszeń doznaje się znacznej pomocy od członków Rady związkowej i tą drogą niech nam wolno będzie złożyć im w imieniu organizacji słowa prawdziwego uznania za tak wydatną pomoc.

Koło Przyjaciół młodz. pozaszkolnej w Tarnowie, założone w tym roku, rozwija się bardzo pomyślnie i oddaje znaczne usługi nietylko St. M. P. Ż. w Tarnowie, ale i Związkowi. Panie z Koła z p. Burmistrzową na czele poprowadziły pielgrzymkę, złożoną z 50 druchen do Częstochowy, oraz na Zjeździe deleg. czynnie wiele dopomogły.

ZJAZD DELEGOWANYCH.

Odbył się 19 lipca w gościnnych murach zakładu naukowego SS. Urszulanek. Rozpoczął się Mszą św. z okolicznościowem przemówieniem JE. Najprzew. Ks. Biskupa-Sufragana Edwarda Komara. Zjechało się 114 deleg. z 57 Stow., ponadto okoliczne Stow. stawiły się bez mała w komplecie, bo z 13 Stow. było 326 druchen w roli gości.

Myślą przewodnią wygłoszonych referatów było, wyrobić zrozu-

mienie dla praworządności organizacyjnej i dla zawodowego wyrobienia dziewczęcia w jej zajęciach domowych.

Referat Przew. Ks. L. Biłki, dyrektora Zjednoczenia z Poznania, p. t. „Praworządność podstawą rozwoju naszej organizacji", wzbudził silny entuzjazm i uchwalono rezolucję „III. Zjazdu delegowanych, uznając, że: Praworządność jest jednym z najważniejszych warunków rozwoju naszej organizacji, przyczyniającą się w wielkiej mierze do dobra Kościoła i Ojczyzny. Uchwala się przestrzegać w Stow. jak najściślej przepisy ustaw i regulaminów, oraz zastosowywać się do wskazówek władz organizacyjnych".

Drugi referat p. W. Fuxówny, sekret. gener. „Praca zawodowa w naszych Stowarzyszeniach" wskazywał druchnom, jakie one mają wzniosłe zadania w zaciszu życia domowego, jeśli starać się będą o umiejętne wykonanie swoich kobiecych, zawodowych obowiązków. Uchwalono rezolucję: „Zjazd deleg. uznając ważność umiejętnej gospodarki domowej i zajęć praktycznych dla polskiego dziewczęcia, uchwala dążyć do przeprowadzenia kursów praktycznych gospodarczych i innych, aby podnieść poziom i wytwórczość gospodarstwa domowego, a tem samem rodzimego przemysłu i handlu".

W dalszym ciągu przyjęto i zatwierdzono sprawozdanie z działalności Związku, Stowarzyszeń i finansowe. Uchwalono budżet na rok następny i wysokość wkładki do Związku po 30 gr. od każdej druchny rocznie, wypłacanej najpóźniej w I. kwartale roku następnego, oraz 5% od czystego, nadzwyczajnego dochodu od sumy ponad 100 zł., uzyskanej drogą przedstawień i innych imprez.

Przeprowadzono wybory do Rady Związkowej.

Rozstrzygnięto umieszczone na porządku obrad pisemne wnioski Zarządu i Rady Związkowej dotyczące:

a) Abonamentu obowiązkowego najmniej jedna Młoda Polka na dwie druchny i 1 egz. Kierownika na Stowarzyszenie, dążąc stale do tego, by na koszt kasy Stowarzyszenia każda druchna otrzymała swój organ, a każde Stowarzyszenie dwa egzemplarze Kierownika. Jest to uchwała Rady naczelnej Zjednoczenia M. P., naszej centrali, która do dnia 1 maja 1932 musi w pełni wejść w życie.

b) Uchwalono, że Stowarzyszenia będą na wiosnę i w jesieni przysyłać do Związku sprawozdania z wykonanych prac i program na dalszą działalność w letnim lub zimowym okresie.

c) O kursach dokształcających i walce z powrotnym analfabetyzmem.

d) O kursach praktycznych, które przynajmniej raz na 3 lata muszą obowiązkowo być urządzane w każdem Stowarzyszeniu.

e) O umieszczaniu w pismach fotografij i korespondencyj ze Stowarzyszeń tylko za pośrednictwem naszego Związku.

f) Zarządy i Patronaty mają wyzyskać każdą sposobność dla zdobycia subwencyj państwowych na cele swoich Stowarzyszeń.

Naszkicowano następnie plan prac na rok bieżący, a szczegóły tego planu znajdziemy w niniejszem sprawozdaniu, gdyż usiłowania Stowarzyszeń idą stale i wiernie w kierunku wskazań im udzielonych, a temi są dążenia, by nasza młodzież żeńska szła sobie właściwemi kobiecemi torami, dalekiemi od torów niezdrowej emancypacji, zaniku skromności właściwej kobiecie, niewłaściwych mód i sportów, nieróżniczkowanych ze sportami męskiemi.

Wielkie zainteresowanie wzbudziła na tegorocznym Zjeździe delegowanych wystawa prac kobiecych. Z górą 120 eksponatów przywiozły druchny z 20 Stowarzyszeń, a oglądać można było różnorodne, staranne i piękne prace z dziedziny robót kościelnych, ozdobnych, praktycznych, domowych. Największy zachwyt wzbudził strój krakowski, wykonany przez Stowarzyszenie z Dębna. Rozdano 12 nagród, według oceny fachowych osób.

ZARZĄD ZWIĄZKU.

Jako organ wykonawczy Związku, trzyma się ściśle programu, naszkicowanego mu przez uchwały Rady Związkowej, Zjazdu deleg., Rady naczelnej Zjednoczenia i Regulaminu.

Zarząd, wybrany za zgodą swej władzy duchownej, wie, że jedynie wtedy spełni swoje zadanie w diecezji, jeśli poprowadzi pracę w organizacji torami wybitnie katolickiemi.

Według tych zasad postępując, zna Zarząd dzisiejsze słuszne obawy Kościoła, że wychowanie kobiety idzie nieodpowiedniemi torami i że jedynie wyrobieniem sobie odrębnych metod wychowawczych w organizacji Młodz. Żeń., zdoła utrzymać kobietę na właściwem jej stanowisku.

Praca Zarządu da się podzielić na biurową i zewnętrzną. Biuro otwarte codziennie od 9—12 raz po raz i po południu musi dodatkowo zajmować dwie swoje pracowniczki, by podołać pracom.

Dział korespondencji zamknął się 31 grudnia cyfrą 1234 korespondencyj otrzymanych i 1775 wysłanych.

Dział handlowy Związku obejmuje wydawnictwa „Ostoji", wzięte w komis, które nabywają nasze Stowarzyszenia już tylko od swego Związku. Księga kasowa tego działu wykazuje w dochodzie z dnia 31 grudnia 3065 zł. 42 gr., w rozchodzie 2552 zł. 64 gr.

Raz po raz do biura zaglądnie ta lub owa kierowniczka S. M. P. Ż. dla załatwienia spraw trudniejszych, oraz same druchny dla nabycia broszur, załatwienia rachunków i t. p.

Biuro, umieszczone w klasztorze SS. Urszulanek, pozwala w razie koniecznym niemal w każdej godzinie załatwić pilną sprawę z dyrektorką biura. — Telefon obok biura pozwala i tą drogą porozumieć się w nagłej potrzebie.

„Okólnik do Stowarzyszeń", który z początku jako manuskrypt, a już od dwu lat jako organ Związku wychodził, wydawany w każdym miesiącu, stosownie do nagromadzonego materjału, został rozporządzeniem władzy organizacyjnej w tym roku bardzo uszczuplony. Stał się komunikatem raczej, niż pisemkiem, aby nie rywalizować z organem obowiązkowym „Młodą Polką". — Wychodzi obecnie w 380 egz., bo już w wielu Stowarzyszeniach abonują po 5 egz. dla całego Zarządu.

Zarząd Związku odbył około 40 konferencyj dłuższych między sobą i członkami Rady związkowej. Według regulaminu, ułożonego dla naszego Związku, Zarząd poddaje kontroli Prezesa Rady Związkowej Okólnik, listy do władz duchownych, świeckich i organizacyjnych, listy do duchowieństwa diecezjalnego, oraz znaczniejsze wydatki kasowe.

Praca Związku na zewnątrz obejmuje w tym roku:

Osobiste przez Sekretarkę gener. otwarcie Stowarzyszeń w Bochni, Ptaszkowej, Marcinkowicach, Pleśnej, Rzochowie, Łoponiu, Łysej Górze.

Obecność Sekret. Gen. na poświęceniu sztandaru w Oleśnie.

Wizytacja przez Sekret. Gen. Stowarzyszeń w Rzezawie, Zgłobicach, Grybowie, Porębie Uszewskiej, Dobrej, Szczyrzycu, Sobolowie.

Ponadto członkowie Rady związkowej odbyli szereg wizytacyj, ściśle dotąd nie notowanych.

Okręgowe Zjazdy z udziałem Sekr. Gen. odbyły się w Okulicach, Szczucinie, Górze Ropczyckiej, Dąbrowie.

Zarząd Związku urządził z pomocą innych referentów kursy organizacyjne w Tarnowie w dniu 20 sierpnia dla Patronatów (30 osób), w Tarnowie w maju dla seminarzystek w szkole SS. Urszulanek (40 osób), w Szynwałdzie dnia 4 lipca dla SS. Służebniczek w liczbie 100 osób, w sem. naucz. w Podegrodziu dla 30 uczenic, w Nowym Sączu dla 30 osób, w Bochni dla 40 osób, w Mielcu dla 20 osób, w Tarnowie dla inteligencji, 40 osób.

Zarząd Związku był reprezentowany na Zjeździe Rady naczelnej w Krakowie w dniach 3—5 lipca przez Sekretarkę gen. i Dyrektorkę biura.

Członkowie Rady związkowej i Zarządu poprowadzili pielgrzymkę do Porąbki Uszewskiej (polska grota M. B. z Lourd) około 80 osób i do Częstochowy z udziałem 50 druchen.

W myśl zleceń Zjednoczenia M. P. ogłosił Zarząd Związku konkurs kukurydziany, który doprowadziło do końca 6 Stowarzyszeń, urządzając wystawę okazów w Libuszy, Cerekwi i Dębnie.

Kursu 6-tygodn. gotowania i gospodarstwa domowego udzieliła p. Droździkówna z ramienia Związku w Gromniku, Zassowie i Zagorzycach, — szycia i kroju w Wojniczu p. Wrońska i w Słupcu p. Dobrowolska (zakończone popisem, egzaminem i rozdaniem świadectw).

Ponadto szereg kursów praktycznych, urządzonych w liczbie 37 w różnych Stowarzyszeniach, zorganizowano staraniem sił lokalnych, w myśl wskazań Zjazdu deleg., a już w licznych wypadkach Rady powiatowe szły na rękę naszej pracy, udzielając subwencyj.

ILOŚĆ STOWARZYSZEŃ W DEKANATACH I POWIATACH.

Rok sprawozdawczy 1927 był zamknięty cyfrą 64 Stowarzyszeń żywotnych, które sprawozdania nadesłały. W przeciągu r. 1928 powstało 30 Stowarzyszeń. Razem zatem mamy 91 Stowarzyszeń, z których 79 przysłało sprawozdania, a 12 zaliczamy do kandydujących, gdyż nie spełniły na czas swego obowiązku organizacyjnego.

Tabela niniejsza przedstawia ich rozmieszczenie po dekanatach i powiatach.

Rozdzielnik Stowarzyszeń na:

Dekanaty		Powiaty	
Tarnowski	8	Bochnia	8
Biecki	3	Brzesko	7
Bobowski	1	Dąbrowa	14
Bocheński	2	Gorlice	2
Brzeski	1	Grybów	5
Czchowski	1	Jasło	2
Dąbrowski	13	Kolbuszowa	2
Dębicki	3	Limanowa	6
Grybowski	5	Mielec	4
Kolbuszowski	3	Nowy Sącz	11
Limanowski	3	Nowy Targ	3
Lipnicki	2	Pilzno	6
Łącki	3	Ropczyce	9
Mielecki	2	Tarnów	12
Nowo-Sądecki	7		
Pilzneński	2		
Radłowski	2		
Radomyski	3		
Ropczycki	4		
Tuchowski	3		
Tymbarcki	4		
Staro-Sądecki	2		
Uścieński	5		
Wielopolski	4		
Wojnicki	5		
Razem	91	Razem	91

Stowarzyszenia według dekanatu i powiatu.

Lp.	Miejssowość Stowarzyszeń	Rok założenia	Dekanaty	Powiaty	Poczta	Kto prowadzi	Członkowie patronatu	Członkowie czynni	Zatrudnienie	
									na roli	inne
1	Barcice	1928	Starosądecki	Nowosądecki	Stary Sącz	P. Stecówna	3	22	22	
2	Biała Niżna	1927	Grybowski	Grybowski	Stróże	SS. Dominikanki	—	35	30	5
3	Bogoniowice	1926	Bobowski	Grybowski	Ciężkowice	*) SS. Służebniczki NMP.	3	20	19	1
4	Borek Wielki	1927	Ropczycki	Ropczycki	Sędziszów	SS. Służebniczki K. K. P.	2	28	24	4
5	Borki	1924	Dąbrowski	Dąbrowski	Szczucin	Prezeska	—	28	28	—
6	Cerekiew	1925	Uścieński	Bocheński	Ujście Solne	SS. Służebniczki K. K. P.	6	40	40	—
7	Chyszów	1925	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	SS. Służebniczki N. M. P.	4	18	11	7
8	Ćwików	1925	Dąbrowski	Dąbrowski	Olesno	Br. Konopkowa	2	22	16	6
9	Czermna	1927	Biecki	Jasielski	Święciany	P. Wronowa	5	11	11	—
10	Czarna	1925	Dębicki	Pilzneński	Pilzno	SS. Służebniczki N. M. P.	3	20	18	2
11	Dąbrowa	1927	Dąbrowski	Dąbrowski	loco	SS. Służebniczki N. M. P.	—	15	7	8
12	Dąbrówki breńskie	1925	Dąbrowski	Dąbrowski	Olesno	Prezeska	2	21	17	4
13	Dębno	1924	Wojnicki	Brzeski	loco	P. Czernochówna	3	45	44	1
14	Dobra	1925	Tymbarski	Limanowski	Limanowa	SS. Służebniczki K. K. P.	4	35	30	5
15	Góra Ropczycka	1927	Ropczycki	Ropczycki	Sędziszów	SS. Służebniczki K. K. P.	—	25	6	14
16	Grybów	1925	Grybowski	Grybowski	loco	P. Studnicka	5	15	11	4
17	Gródek	1927	Grybowski	Grybowski	Grybów	P. Lerchowa	3	18	18	—
18	Gumniska	1925	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	SS. Służebniczki N. M. P.	2	25	7	18
19	Jakóbkowice	1926	Nowosądecki	Nowosądecki	Tęgoborza	P. Fugielówna	—	34	34	—
20	Jastrząbka Nowa	1924	Tarnowski	Tarnowski	Lisia Góra	SS. Służebniczki N. M. P.	3	28	28	—
21	Krynica	1928	Starosądecki	Nowosądecki	loco	SS. Służebniczki N. M. P.	2	28	28	—
22	Krościenko	1926	Łącki	Nowotarski	loco	P. Pawłowska	2	30	24	6
23	Laskowa	1928	Limanowski	Limanowski	Limanowa	P. Michałowska	2	12	8	4
24	Libusza	1927	Biecki	Gorlicki	Biecz	P. Kaźmierowiczówna	3	70	67	3
25	Litacz	1927	Nowosądecki	Starosądecki	Podegrodzie	Prezeska	5	26	25	1
26	Luszowice	1927	Dąbrowski	Dąbrowski	loco	P. Łukasiewiczówna	—	20	20	—
27	Łęki Górne	1928	Pilzneński	Pilzneński	loco	Prezeska	1	40	36	4
28	Łękawica	1926	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	Prezeska	10	36	30	6
29	Łysa Góra	1928	Wojnicki	Brzeski	Dębno	Kierowniczka szkoły	—	55	51	4
30	Maniów	1925	Dąbrowski	Dąbrowski	Szczucin	Prezeska	2	20	20	—
31	Męcina	1926	Limanowski	Limanowski	loco	P. Klimkówna	2	40	35	5
32	Miechowice W.	1927	Radłowski	Dąbrowski	Wietrzychowice	SS. Służebniczki K. K. P.	2	50	35	15
33	Mikluszowice	1927	Uścieński	Bocheński	Bochnia	SS. Służebniczki N. M. P.	5	50	43	7
34	Nawojowa	1926	Nowosądecki	Nowosądecki	loco	SS. Dominikanki	3	90	72	28
35	Nieczajna	1927	Dąbrowski	Dabrowski	Dabrowa	P. Szczygłówna	3	28	28	—
36	Nockowa	1926	Wielopolski	Ropczycki	Wiercany	Prezeska	—	32	32	—
37	Okocim	1926	Brzeski	Brzeski	loco	Baron. Götz-Okocimska	4	50	19	31
38	Okulice	1926	Uścieński	Bocheński	Bratucice	SS. Służebniczki N. M. P.	7	40	35	5
39	Olesno	1926	Dąbrowski	Dąbrowski	loco	Prezeska	8	25	25	
40	Olszyny	1924	Wojnicki	Brzeski	Wojnicz	P. Nowakówna	—	30	30	—
41	Otfinów	1927	Dąbrowski	Dąbrowski	Otfinów	SS. Służebniczki N. M. P.		40	40	—
42	Pleśna	1928	Tuchowski	Tarnowski	Pleśna	P. Czaplińska	3	76	73	3
43	Podegrodzie	1926	Nowosądecki	Nowosądecki	Podegrodzie	Dyrektorka Gostkowska	3	28	22	6
44	Porąbka Uszewska	1926	Wojnicki	Brzeski	Porąbka Uszewska	SS. Służebniczki N. M. P.	3	58	45	13
45	Ptaszkowa	1928	Grybowski	Grybowski	loco	P. Kosecka	3	52	50	2
46	Radomyśl Wielki	1925	Radomyski	Mielecki	Radomyśl Wielki	SS. Służebniczki N. M. P.	—	17	15	2
47	Radłów	1928	Radłowski	Tarnowski	Radłów	P. Frantówna	2	24	24	—
48	Rożnów	1926	Czchowski	Nowosądecki	Zbyszyce	Prezeska	2	18	16	2
49	Rzochów	1928	Mielecki	Mielecki	Rzochów	P. Greissowa	3	35	15	20
50	Rzezawa	1924	Bocheński	Bocheński	Rzezawa	SS. Służebniczki N. M. P.	2	35	26	9
51	Rzepiennik biskupi	1924	Tuchowski	Gorlicki	Rzepiennik Strzyż.	Prezeska	2	30	30	—
52	Sielec	1927	Ropczycki	Ropczycki	Sędziszów	SS. Służebniczki K. K. P.	5	26	22	4
53	Słupiec	1928	Dąbrowski	Dąbrowski	Szczucin	P. Śmiałowska	4	34	30	4
54	Sobolów	1925	Bocheński	Bocheński	Chrostowa	P. Wzorkówna	4	29	29	—
55	Stobierna	1927	Debicki	Ropczycki	Dębica	SS. Służebniczki N. M. P.	2	18	18	—
56	Strzelce Wielkie	1920	Uścieński	Brzeski	Strzelce Wielkie	Prezeska	2	17	17	—
57	Święta Góra	1923	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	SS. Służebniczki N. M. P.	2	10	9	1
58	Szynwałd	1925	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	SS. Służebniczki N. M. P.	6	10	50	40
59	Szczyrzec	1926	Tymbarski	Limanowski	loco	P. Wałachiewiczówna	2	30	29	1
60	Szczawnica	1928	Łącki	Nowotarski	Szczawnica	SS. Służebniczki N. M. P.	9	84	80	4
61	Szczucin	1925	Dąbrowski	Dabrowski	Szczucin	SS. Służebniczki N. M. P.	6	30	22	8
62	Tarnów	1924	Tarnowski	Tarnowski	loco	SS. Urszulanki	20	59	—	59
63	Trzciana	1927	Bocheński	Bocheński	loco	Prezeska	—	40	38	2
64	Tymbark	1927	Tymowski	Limanowski	Tymbark	P. Kopeciówna	9	40	40	—
65	Uiście Solne	1926	Uścieński	Bocheński	loco	SS. Służebniczki N. M. P.	4	38	36	2
66	Ujanowice	1925	Limanowski	Limanowski	Limanowa	P. Tatarówna	5	101	85	16
67	Wiśniowa	1928	Wielopolski	Ropczycki	Wiercany	P. Fabinówna	3	16	13	3
68	Wiercany	1927	Wielopolski	Ropczycki	Wiercany	Prezeska	2	29	29	—
69	Wiewiórka	1927	Radomyski	Pilzneński	Zassów	SS. Służebniczki N. M. P.	—	41	32	9
70	Wojnicz	1925	Wojnicki	Brzeski	Wojnicz	P. Fuksówna	12	85	60	15
71	Wola Mielecka	1920	Mielecki	Mielecki	Mielec	P. Indykówna	2	19	19	—
72	Wola Rzędzińska	1926	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	Prezeska	—	70	47	23
73	Zalipie	1927	Dąbrowski	Dabrowski	Olesno	SS. Służebniczki N. M. P.	2	30	27	3
74	Zagorzyce	1922	Ropczycki	Ropczycki	Sedziszów	SS. Służebniczki N. M. P.	—	30	30	—
75	Zassów	1925	Radomyski	Pilzneński	loco	Hr. Łubieńska	—	15	15	—
76	Zgłobice	1927	Tarnowski	Tarnowski	Tarnów	P. Filipowiczówna	3	20	20	—
77	Żwiernik	1927	Pilzneński	Pilzneński	Pilzno	P. Gawrońska	2	15	15	—
78	Żbikowice	1926	Nowosadecki	Nowosadecki	Ujanowice	S. Franciszkanki	2	24	24	—
79	Żdżary	1925	Dębicki	Pilzneński	Czarna	SS Służebniczki N. M. P.	4	25	20	5
						Razem . . .	245	2734	2262	472

*) S. S. N. M. P. = Siostry Służebniczki Najświętrzej Marji Panny.

*) S. S. K. K. P. = Siostry Służebniczki Królowej Korony Polskiej.

PRACA W STOWARZYSZENIACH.

Doświadczenie dotychczasowe przekonuje nas dobitnie, że tam rozpoczęcie pracy i rozwój Stowarzyszeń jest zapewniony, gdzie 1) Przew. Ks. Proboszcz popiera i zachęca do zorganizowania się młodzieży żeńskiej w myśl uchwał synodalnych, — 2) gdzie jest zapewnione kierownictwo ze strony miejscowej ziemianki, nauczycielki lub Sióstr Zakonnych. Z tą podwójną pomocą wszelkie inne trudności jak np. lokal, obojętność starszych, nieżyczliwość innych organizacyj będą stopniowo przezwyciężone i sprawa pójdzie. — Gdzie jednego z tych czynników braknie, tam szkoda zaczynać, bo rozpoczęta praca wkrótce upadnie, zniechęcając i same dziewczęta i starszych do naszej organizacji.

Wprowadzając za pomocą tablic statystycznych zainteresowanego Czytelnika do dorobku naszej dorocznej pracy, chcemy uprzedzić, że nierównomiernie używamy metod wychowawczych w pracach nad młodzieżą żeńską. To, naszem zdaniem, konieczne i jedynie tą drogą dają się nam z pomocą Bożą zbliżyć dziewczęta do ideału katolicko-polskiego. Nas, współpracowników Związku, te dane statystyczne prawdziwie cieszą i choć się to wydać może zarozumiałością, uważamy, że praca w naszych Stowarzyszeniach jest na dobrej drodze.

Tabela I. pozwala nam zorjentować się w tem, gdzie Stowarzyszenie odbiera pocztę, kto je prowadzi. Ponadto dowiadujemy się, kiedy ono zostało założone, ilu liczy członków.

Poznajemy także z tej tabeli, czem się druchny trudnią, a końcowa cyfra wskazuje nam znikomy procent druchen nie pracujących na roli, bo tylko 472 na 2734, a więc 1/7 część.

Cieszymy się bardzo tem, że już 7 Stowarzyszeń posiada swoje własne ognisko. Choć na razie to znikoma liczba, lecz ufajmy, wzrastać będzie z pomocą subwencyj państwowych, na cele oświatowe przeznaczonych.

Ze szkolnych sal korzysta wiele Stowarzyszeń, a także szereg Ochronek otwiera swoje gościnne podwoje na niedzielne zebrania. Reszta naszych zebrań odbywa się w domach lub salach Kółek rolniczych, Strażnicy i t. p.

Nietylko sala zebrań odgrywa tu ważną rolę, ale i współpraca starszych. Stąd z radością notujemy 26 Stowarzyszeń, prowadzonych przez PT. Nauczycielki, a 35 przez SS. Nauczycielki Zakonne. Na razie wydaje się znikomą ilość 6 Stowarzyszeń, prowadzonych przez Pp. Ziemianki, lecz znając bliżej ich rozliczne zajęcia, jako pań domów, mamy je za wytłumaczone, a wiemy dobrze, że pokaźna ich ilczba pracuje w Patronatach. W 12 Stow. prowadzą same prezeski.

W Patronatach, w myśl wskazań naszych, rozwija się wciąż praca. Wzrasta cyfra członków honorowych i patronackich, która w roku 1927 wynosiła 287 osób, a obecnie 453 osoby. Stąd widać wzrost zainteresowania się naszą organizacją wśród starszych.

Przytoczone dane statystyczne wykazują, że słowa Przew. Ks. Prezesa na III. Zjeździe delegowanych nie poszły na marne, a brzmiały one: „Nie należy zrażać się trudnościami, napotkanemi w rozwoju naszej pracy. Trzeba być z góry przygotowanemi, że często spotkamy się z niezrozumieniem i brakiem wszelkiej pomocy od drugich. Jednak, gdy się ukocha jakąś ideę gorąco a szczerze, to z pomocą Bożą znajdą się zawsze środki pomocnicze i dopniemy tego, co dla dobra dusz, dla chwały Bożej i pożytku Ojczyzny zamierzamy uczynić".

WYROBIENIE RELIGIJNE I PRACA OŚWIATOWA.

Według danych statystycznych na tablicy II. przyglądnąć się należy, jaki plan przyniosły ziarna myśli, rzucane naszym druchnom na tegorocznym Zjeździe delegowanych. I tak obserwujemy, że liczba Komunij św. i druchen, należących do bractw religijnych, znacznie wzrosła.

Praktyki religijne

Ilość członków czynnych	Zebrań			Komunji św.	Rekolekcyj	Święto Druchen	Kółka – ilość członków			
	Ogólnych	Zarządu	Patronatów				Eucharystyczne	Marjańskie	Misyjne	Trzeźwości
2734	1306	899	129	277	22	61	530	651	420	304

Zrozumiały Zarządy, że pracę nad sobą oprzeć należy na tej nadprzyrodzonej pomocy, jaką się czerpie ze Sakramentów św. Dobre przygotowanie się do Spowiedzi św. wprowadza druchnę najmniej raz na kwartał do wnętrza swej duszy i pozwala jej skutecznie walczyć ze złem. Nadprzyrodzone źródło siły i światła, zaczerpnięte z godnego przyjęcia Komunji św., jest tą pomocą niezawodną do postępu w dobrem.

Kółka Eucharystyczne, zaprowadzone już w 29 Stowarzyszeniach, zapewniają wzrost nabożeństwa do tej najświętszej tajemnicy religji katolickiej.

Liczba druchen, należących do Bractwa Różańca św. doszła już do 651, bo rozumieją, że tam im dopiero bezpiecznie pod opiekuńczem skrzydłem swojej Pani i Królowej.

Do Dzieła rozkrzewienia wiary należy już 420 druchen, a więc liczba wzrosła w dwójnasób w tym roku (należało w 1927 r. 288).

Najgorętsze życzenia Rady związkowej się spełniają, że życie religijne w parafij jest w pełni praktykowane przez druchny. Stąd raz po raz miłe dochodzą nas wieści, że poziom etyczny i moralny dzięki organizacji wśród młodzieży żeńskiej, choć nieznacznie, lecz stale wzrasta.

Obchód święta Królowej Korony Polskiej w tym roku uchwałą Rady naczelnej w Zjednoczeniu został przesunięty na stałe na I. niedzielę po Zielonych Świętach i przybrał nazwę „Święta Druchen". Z radością skorzystało 61 Stowarzyszeń z tej możności, by dać wyraz uczuciom uwielbienia i dziecięcej miłości dla swej Najdroższej Niebieskiej Patronki.

Inne uroczystości i obchody religijne, jak Akademja ku czci Chrystusa Króla, Matki Najświętszej, Patronów Stowarzyszeń, oraz okolicznościowe inne uroczystości są wyrazem tych wewnętrznych uczuć, jakie tkwią w sercu ludu naszego.

Z kolei tablica III pozwala nam obserwować, jakie wysiłki czyniła nasza młodzież, by w Stowarzyszeniu wzbogacić swój umysł i uzupełnić braki wiedzy. Wiele młodzieży często nie kończy szkoły powszechnej z powodu biedy i pracy w polu.

Oświatowa praca

Wykłady		Kółek	Bibljoteka		Pisma			
Patronat	Druchny	Oświatowych	Ilość tomów	Ilość przeczytanych	Kierownik	Młoda Polka	Okólnik Związkowy	Inne pisma
1289	485	76	4119	9778	70	1347	182	177

W Kółkach oświatowych dokształcało się 76 druchen i były urządzone dwa kursy dokształcające dla 32 druchen. Brakło funduszów dla zaangażowania stałej siły nauczycielskiej.

Wzrósł znacznie abonament pism. I tak Młoda Polka rozchodzi się już w 1347 egz., a więc przeciętnie według przepisu na dwie druchny 1 egzemplarz.

Abonament Kierownika z 44 egzemplarzy wzrósł do 70.

Mile rzuca się w oczy wzrost bibljotek. Właśnie na to kładłyśmy nacisk na Zjeździe deleg. Było ich 44, dziś jest 55, a poczytność zwiększyła się blisko w dwójnasób z 5375 tomów przeczytanych do 9798. Związek zakupił trochę książek, które wypożyczał gratis tym Stowarzyszeniom, które ich nie posiadają. Kilka razy TSL. poszło nam na rękę.

Wiemy to dobrze, że żywe słowo ma największy wpływ i dlatego nie uznajemy zebrań, którym braknąć by miało wykładu lub odczytu pouczającego. I było ich wygłoszonych 1289, a więc przeciętnie w każdem Stowarzyszeniu po 16 w ciągu roku. Statystyka wykazuje pojedyncze cyfry i dodaje nam ten szczegół, że 485 było opracowanych i wygłoszonych przez same druchny.

Przykładamy wielką wartość do wyrobienia przez druchny trzeźwości w narodzie. Mamy już 14 Kółek abstynenckich, liczących 304 druchen.

Korespondencja, wpływająca do Związku, pozostawia dziś już bardzo mało do życzenia, a wszystkie sprawozdania były wypełnione przez sekretarki. Prowadzenie prawidłowe książkowości organizacyjnej jest środkiem wyrobienia w druchnach systematyczności, rachunkowości i prawidłowego prowadzenia każdej pracy.

WYROBIENIE ZAWODOWO - KULTURALNE.

I to nawoływanie na Zjeździe delegowanych o wyrobienie zawodowe nie przebrzmiało bez echa, jak wskazuje tabela IV. 35 kursów 6-tygodniowych, a czasem i 6-miesięcznych było urządzonych w roku sprawozdawczym, — w nich uczestniczyła pokaźna cyfra 741 dziewcząt. Te rezultaty przeszły wszelkie oczekiwania Związku i chlubnie tu muszą być podkreślone.

Wyrobienie zawodowe

Ilość członków	Kursa 6 lub 12 tygodni					
	Kursa kroju i robót	Kółka robót ręcznych	Gotowania	Im. Staszica	p. r.	Inne
2734	242	98	76	184	117	71

W tym kierunku z ogromnem poświęceniem pracują WW. Siostry Zgromadzeń Zakonnych. Cześć im i najgłębsze uznanie.

Ponadto istnieją też i Kółka robót kobiecych, do których należy 175 druchen.

Wystawa robót tegoroczna na Zjeździe del. była dowodem, że te dane statystyczne są wykazane w czynach i to nie byle jakich, ale przez wybitne siły fachowe uznane za pierwszorzędne roboty.

Kursy p. r. w tym roku ograniczyły się tylko do teoretycznego badania uprawy konkursowej kukurydzy i projektowanego podjęcia się tej uprawy z początkiem wiosny w 24 Stowarzyszeniach. Jednak klęski żywiołowe i nieznajomość konkursistek sprawiła znaczne zmniejszenie zainteresowania się tą dziedziną pracy i tylko podajemy doprowadzony do końca rezultat konkursu w 6 Stowarzyszeniach przez 117 członkiń.

Sąd konkursowy w Związku przyznał 3 nagrody: I. Stow. w Libuszy (roczny abonament pisma gospodarczego), II. Stow. w Żbikowicach (książka gospodarcza) i III. Stow. w Cerekwi i Dębnie (dyplomy), a listy pochwalne dostało Stow. w Szynwałdzie i Sobolowie.

W jesieni kilka Stowarzyszeń rozpoczęło z wielkiem zainteresowaniem korespondencyjny kurs gospodarstwa wiejskiego im. Staszica.

WYROBIENIE KULTURALNO-TOWARZYSKIE I ROZRYWKA.

Jak widzimy na powyższej tablicy V. i te działy są u nas we właściwej mierze uwzględnione. Uznajemy, że młodzież ma prawo do pewnej dozy rozrywki i zabawy, a dziewcze powinno umieć się znaleść w każdem towarzystwie.

Rozrywka

Obchody, przedstawienia	Deklamacje	Urozmaicenia	Wycieczki	Kółko		Sztandar	Radjo
				Śpiewackie	W. F.		
330	1051	420	59	771	196	17	2

Śpiew ze wszech miar bardzo popieramy, a najlepszym tego dowodem to pokaźna ilość 771 druchen, zgrupowanych w 40 Kółkach śpiewackich. Na Zjazdach mile nas uderza ta harmonja i zgodność wspólnych śpiewów, czy to na Mszy św., czy też na zebraniach, gdy druchny z różnych stron, bez żadnych poprzednich prób tworzą piękne chóry.

Jako czynnik wychowawczy i towarzyski uważamy kilka razy do roku urządzane przedstawienia amatorskie, które oddają wielkie przysługi. 330 obchodów i teatrów amatorskich daje przeciętną ilość urządzenia 4 razy do roku tego rodzaju rozrywek. Ponadto 1051 deklamacyj i 420 urozmaiceń, to możność wyćwiczenia się w wymowie, a uprzyjemnienia czasu innym.

I na wycieczki prowadzimy nasze zastępy. Odbyło się ich sporo, a na nich zbliżyły się druchny do siebie; często było to odwiedzenie sąsiedniego Stowarzyszenia.

Gimnastykę szwedzką uprawia się w kilku miejskich Stowarzyszeniach, gdzie 196 druchen po wyczerpującej pracy nad robotą słusznie dąży do ruchu i zabawy.

Radio pojawiło się w 2 Stowarzyszeniach. Zbyt droga to przyjemność, — nie prędko zagości w innych.

Sztandary chlubnie powiewają nad 17 Stowarzyszeniami, inne wolą na razie myśleć o wzbogaceniu bibljoteki, ale czas nadejdzie, że i one sztandar zdobędą.

SŁOWO KOŃCOWE.

Praca nasza pragnie ogarnąć wszystkie parafje diecezji i nadać wychowaniu dziewczęcia polskiego ton rodzimy i swojski, zachowujący z przeszłości to wszystko, co rdzeń duchowej i narodowej wartości stanowi, a zdolny do przystosowania się do obecnych warunków, owszem, do twórczej wśród nich inicjatywy i pracy.

Ufając w pomoc Bożą i N. Panny, Opiekunki przemożnej naszych zrzeszeń dziewczęcych, rozglądamy się jednak za wydatną, liczniejszą i czynną pomocą w szeregach PT. duchowieństwa, nauczycielstwa, inteligencji, tak wiejskiej, jak miejskiej. Zainteresowanie się sprawą wychowania młodzieży jest jedną z najpilniejszych potrzeb i nakazów obecnej chwili. Wszystkie siły skupićby należało około tej pracy, jeżeli chcemy, by Ojczyzna nasza zachowała swój właściwy charakter i piętno i zdolną była w przyszłości do spełnienia najchlubniejszej misji „przedmurza chrześcijaństwa".

W. Fuxówna *Ks. Dr. Józef Lubelski* *M. Klara.*

Zestawienie rachunkowe

Związku Młodzieży Polskiej Żeńskiej w Tarnowie po dzień 31 grudnia 1928 r.

Stan majątku z dniem 31 grudnia 1927 r.

AKTYWA

1	**Gotówkę** w kasie	24·23		
	„ w P. K. O.	41·33	65	56
2	**Dłużnicy:**			
	Rach. bież. róż.	33·50		
	Stowarzysz. pers.	596·20		
	„ niepewne	50·59	680	29
3	**W Składnicy:**			
	Odznaki	105·60		
	Broszury	303·40		
	Obrazy	24·30		
	Druki	30·—	463	30
4	**Inwentarz martwy Związkü:**			
	Szafa	125·—		
	Bibljoteki	150·—		
	Rydle i t. d.	60·—		
	Maszyna do pisania	783·—		
	„ do szycia	610·—	1728	—
			2937	15

PASYWA

1	**Wierzycieli:**			
	„Ostoja“		234	94
	Singer w roku 1929	276·—		
	„ „ 1930	214·—	490	—
	Blok Brna		480	—
	Różni, wydatki i koszta		337	04
2	**Nadpłacone:**			
	Stowarz. za druki	53·50		
	„ za Okólnik	13·20	66	70
	Zysk		1328	47
			2937	15

Za Komisję rewizyjną: **X. Rogóż.**

Rachunek obrotowy za rok 1928.

			OBROTY		SALDA	
			Winien	Ma	Winien	Ma
1	**Okólnik** — wpłacono	347·77				
	zaleg. St.	63·93				
		411·70				
	Nadpł. za rok 1923 .	13·20		398 50		
	Druk i porto . . .	729·80				
	„ dłuz u Pisza .	28·—	757 80		359 30	
2	**Druki z Ostoji i inne:**					
	Sprzedano za . . .	1985·76				
	Stowarz. winne . .	582·86				
	Inni „ .	33·50				
	Zapas w Składnicy .	463·30		3065 42		
	Wypłacono za druki	1908·66				
	Dług w Ostoji . .	234·94				
	„ u różnych . .	309·04	2552 64			512 78
3	Wkładki ze Stowarzyszeń .					370 13
4	**Ofiary**: Prywatne .	495·—				
	Subwencje	100·—				
	Składka paraf. . .	1230·51				1825 57
5	**Administracja**					
6	**Kursy, zjazdy, maszyny**	787·68			993 08	
	Dług za maszyny .	970·—			1757 68	
	Straty					401 64
					3110 06	3[illegible] 06

ZESTAWIENIE KASOWE ZA ROK 1928.

DOCHÓD	Zł	gr	ROZCHÓD	Zł	gr
Pozostało z r. 1927	39	01	Druk i wysyłka „Okólnika"	729	80
Za abonament „Okólnika"	347	77	Administracja	993	08
Wkładka ze Stowarzyszeń	370	13	Kursy, zjazdy, nagrody	334	68
Składka parafjalna	1 230	50	A conto maszyny do pisania	303	—
Dary prywatne	495	—	„ „ „ do szycia	120	—
Subwencja państwowa	100	—	Wkładka z r. 1927 do Zjednocz. M. P.	30	—
Ze sprzedaży broszur z „Ostoji" . . .	1 985	77	Za broszury z „Ostoji"	1 908	66
			Spłacone pożyczki z r. 1927	83	40
Razem	4568	28	Razem	4502	62

Dochód	4568 Zł	18 gr
Rozchód	4502 „	62 „
Pozostaje na 1 stycznia 1929	65 Zł	56 gr